

BES-besognes

Nogal verrassend heeft de regering onlangs aangekondigd het een en ander te willen aanpassen in de fiscale BES-wetgeving. Dat is sinds de totstandkoming daarvan ingaande 2011 nauwelijks gebeurd. Uiteraard zijn er wel wijzigingen geweest in met name de diverse bedragen en tarieven, vooral om de koopkracht van de eilanders te verbeteren, maar daar is het wel zo ongeveer bij gebleven. Niet gek dus dat de regering eens kijkt wat er na ruim tien jaren anders kan en kan worden verbeterd. Ik mag dan wel hopen dat dit in overleg met de BES is gebeurd. Weliswaar is het op zich niet gebruikelijk om voorgenomen fiscale voorstellen eerst te bespreken met degenen die daardoor worden getroffen, maar mijns inziens ligt dat hier anders. De inwoners van de BES zijn in het parlement de facto niet vertegenwoordigd en kunnen daar hun stem dus in feite ook niet laten horen. Een internetconsultatie, zoals die momenteel in Nederland veelvuldig plaatsvindt bij voorgenomen fiscale wijzigingen, zou in beginsel een oplossing kunnen bieden. De vraag is echter in de eerste plaats of dit, gelet op de omvang van de groep van belastingplichtigen en geïnteresseerden, wel voldoende reacties oplevert. In de tweede plaats zijn dergelijke internetconsultaties gebruikelijker bij principiële aanpassingen van de wetgeving. Daarvan is bij deze voorstellen – zie hierna – geen sprake. Wat staat er zoal op het programma voor de BES? Het gaat maar liefst om 30 maatregelen. Die zijn lang niet allemaal heel interessant en uiteraard ook te veel om hier te bespreken. Bovendien zijn ze heel summier omschreven zodat we de precieze vormgeving pas kennen als het wetsvoorstel vermoedelijk in september wordt gepubliceerd. Maar het is interessant er een paar in het oog springende punten uit te halen.

Wat betreft de Algemene Bestedingsbelasting (ABB) is het zonder meer een goede zaak dat er een fiscale eenheidsregeling gaat komen voor verbonden ondernemingen. Tussen die ondernemingen kan de heffing van ABB dan achterwege blijven. Cruciaal daarbij is uiteraard wat onder verbonden onderneming wordt verstaan. Dit kan formeel worden geregeld in de vorm van minimale stem- of kapitaalbelangen maar bij omzetbelastingachtige heffingen is een meer materiële toets als economische en financiële verbondenheid gebruikelijker. Nadeel daarvan is wel dat het meer discussie oproept bij de praktische toepassing. Een andere nuttige aanpassing is het verhogen van de algemene vrijstelling van de ABB waardoor meer kleine ondernemingen buiten de ABB blijven. Dat scheelt hen een hoop administratief gedoe. Ook elders in de wereld zien we geleidelijk aan een hogere vrijstelling in omzetbelastingen. Cruciaal is uiteraard hoe hoog de vrijstelling gaat worden. Daar zegt het nu gepubliceerde stuk niets over.

Naast een groot aantal aanpassingen in de formele fiscale wetgeving die onder andere betrekking hebben op de uitwisseling van inlichtingen en aanpassing in de regels voor de inleners- en de ketenaansprakelijkheid, zijn de meeste overige interessante voorstellen te vinden in de loonbelasting, de inkomstenbelasting en de opbrengstbelasting. Aan elk daarvan besteed ik hierna enige aandacht. Wat betreft de loonbelasting zijn er twee interessante wijzigingen. Er wordt een duidelijke omkeerregel voor bepaalde aanspraken op toekomstig inkomen ingevoerd waardoor de heffing wordt verschoven naar het moment waarop uitkeringen worden gedaan op basis van die aanspraken. Dat is een nuttige regel die zorgt voor afstemming van de heffing op het daadwerkelijke genietingsmoment. Daarnaast wordt de zogenoemde gebruikelijke loon regel die van toepassing is op directeuren-grotaandeelhouders aangescherpt en wordt het bedrag verhoogd. Inhoudelijk is echter niet duidelijk hoe dit er precies uit gaat zien, omdat een toelichting ontbreekt.

Wat betreft de inkomstenbelasting gaat het om vier maatregelen waarvan er twee met name in het oog springen. In de eerste plaats wordt de dividendvrijstelling geheel afgeschaft. De achtergrond daarvan is niet duidelijk. Men zou kunnen stellen dat een dividendvrijstelling vooral betekenis heeft

als er winstbelasting wordt geheven en inkomstenbelasting over de winstuitkering: de dividendvrijstelling vermindert aldus de dubbele economische druk. Maar de BES kennen geen winstbelasting zodat er vanuit dat perspectief geen reden is voor een dividendvrijstelling. Aan de andere kant wordt altijd gesteld dat de vastgoedbelasting en de opbrengstbelasting tezamen in feite de winstbelasting vervangen. In die benadering, die ik overigens niet juist vind, is afschaffing van de dividendvrijstelling niet logisch. In de tweede plaats wordt het tarief voor de aanmerkelijkbelanghouder verhoogd. Momenteel is dat 'slechts' 5%. Het wordt met maar liefst 100% verhoogd tot 10%. Dat is overigens nog steeds een zeer bescheiden tarief en zou eigenlijk in mijn optiek nog wel hoger mogen liggen. Het zou me niet verbazen als dat de komende jaren ook gebeurt. De verhoging van het aanmerkelijkbelangtarief (ab-tarief) hangt samen met een andere verdubbeling van het tarief, namelijk dat van de opbrengstbelasting. We zijn dan bij de derde belasting beland waar enkele belangrijke materiële aanpassingen gaan plaatsvinden, deels overigens ook geldend voor de daarmee samenhangende vastgoedbelasting. De opbrengstbelasting gaat daarmee evenals het ab-tarief van 5% naar 10%. Achtergrond vormen budgettaire redenen: de financiering van de verlaging van de tarieven van de loon- en inkomstenbelasting per 1 januari 2023. Enigszins curieus is dat indertijd het 5%-tarief verdedigd is vanuit concurrentieoverwegingen ten opzichte van de landen in de regio. Kennelijk wordt aan dat argument minder betekenis toegekend, hetgeen ik niet heel begrijpelijk vind. Wat betreft de vastgoedbelasting is vooral van belang dat het tarief voor hotels verhoogd wordt van 10% naar 12,5% en dat voor onroerendgoedeigenaren een meldingsplicht wordt ingevoerd dat zij onroerend goed bezitten. Ik acht dat laatste een nuttige verbetering. Meer algemeen zou het overigens ten aanzien van de opbrengst- en de vastgoedbelasting zinvol zijn deze te heroverwegen en toch niet een winstbelasting in te voeren. Ik heb dat al eerder bepleit: in het kader van de minimum winstbelasting van 15% (pillar 2) voldoen de BES daar eenvoudigweg niet aan en andere landen willen veelal verdragsrechtelijk of in de voorkoming van dubbele belasting niet meegaan als een land geen winstbelasting heft. In het deze week ingediende Nederlandse wetsvoorstel over pillar 2 wordt overigens aangegeven dat dit ook voor de BES geldt. Wordt vervolgd.

Peter Kavelaars is hoogleraar Fiscale Economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en of counsel bij Deloitte Caribbean